

Daniel Kitabı — On Altıncı Hissə

Simvollar

Jeff Pippenger

2023-12-11

Biz Daniel kitabının üçüncü fəslinə müraciət etməzdən əvvəl, fəsli daha dolğun şəkildə anlamağımıza imkan verə biləcək bəzi peyğəmbərlik simvolizmini nəzərdən keçirəcəyik. Daniel, Xananya, Mişael və Azarya, istifadə olunduqları kontekstə əsasən, Müqəddəs Ruh tərəfindən müəyyən peyğəmbərlik rəmzlərini təmsil etmək üçün işlədirlər. Birinci fəsildə onlar, heç bir fərqləndirmə olmadan, dörd ləyaqətli şəxs kimi təqdim olunurlar; fəslin sonunda isə Daniel “bütün görüntüləri və yuxuları anlamaq” ənamına malik olan şəxs kimi göstərilir.

Bu dörd gəncə gəlincə, Allah onlara hər cür elm və hikmətdə bilik və bacarıq verdi; Danielə isə bütün görüntüləri və yuxuları anlama qabiliyyəti verdi. Daniel 1:17.

Birinci fəsildə onlar “dörd”ün bir rəmzi olaraq, dünyanın hər yerində axır günlərdə yaşayan Allahın xalqını təmsil edirlər. “Dörd” bütün dünyanı ifadə edən bir rəmzdır və bütün peyğəmbərlər axır günlərdən danışirlər. Birinci fəsildəki dörd ləyaqətli şəxs Allahın axır günlər xalqını təmsil edir və on yeddinci ayədə ilk dəfə Daniel ilə üç ləyaqətli şəxs arasında “üç və bir birləşməsi” rəmzinə ifadə edən bir fərq qoyulur.

“Üç və bir birləşməsi” rəmzi ilham edilmiş Kəlamda təkrar-təkrar rast gəlinir. O, kontekstdən asılı olaraq bir neçə həqiqəti təmsil edir. O, 1798-ci ildə “axır zaman”da başlanmış və lütf müddətinin bağlanması ilə sona çatan üç mələyin xəbərlərinin tarixini təmsil edir. Bu üç xəbərin hamısı birinci mələyin hərəkətində təmsil olunmuşdu və həmin hərəkətin ardınca Vəhy on səkkizinci fəslin dördüncü mələyi gəlir; beləliklə, üç və bir birləşməsi meydana çıxır.

Müəyyən kontekstlərdə bu, bir rəqəmi ilə Millerit tarixindəki birinci mələyin xəbərinin hərəkətini, üç rəqəmi ilə isə üçüncü mələyin xəbərinin hərəkətini birlikdə təmsil edə bilər. Beləliklə, “üç-bir birləşməsi” həmçinin “bir-və-üç birləşməsi” kimi də təmsil oluna bilər. Simvolik “üç-bir birləşməsi” bir simvol kimi ya birin — üçdən əvvəl gəlməsi, ya da üçün — birdən əvvəl gəlməsi ilə işləyir. Danielin üçüncü fəslində, Navuxodonosorun od sobasında, biz əvvəlcə üç igidi, sonra isə Allahın Oğluna bənzər dördüncünü görürük.

Və bu üç adam — Şadrak, Meşak və Abedneqo — bağlı halda yanan alovlu sobanın içinə düşdülər. O zaman padşah Navuxodonosor heyratə gəldi, tələsik ayağa qalxdı, danışib öz müşavirlərinə dedi: “Məgər biz odun üçün bağlı halda üç adam atmadıq mı?” Onlar cavab verib padşaha dedilər: “Doğrudur, ey padşah.” O cavab verib dedi: “Budur, mən odun içində azad halda gəzən dörd adam görürəm və onlara heç bir zərər dəyməyib; dördüncünün görünüşü isə Allahın Oğluna bənzəyir.” Daniel 3:23–25.

Şübhəsiz ki, bizi Danielin üçüncü fəslin qızıl bütə səcdə mərasimində nə üçün təmsil olunmadığı barədə məlumatlandıracaq tamamilə ilahi bir səbəb və dəqiq bir tarixi fakt vardır; lakin bir peyğəmbərlik səbəbi də budur ki, əgər Daniel orada iştirak etmiş olsaydı, o, alovlu sobadakı üç və

bir birləşməsinin peyğəmbərlik simvolizmini pozmuş olardı. Gideonla belə idi: Gideon və onun hər biri yüz nəfərdən ibarət üç dəstəsi. Məsih çox vaxt üç şagirdlə birlikdə olurdu.

Altı gündən sonra İsa Peteri, Yaqubu və onun qardaşı Yəhyanı götürüb onları tək-cə özləri üçün uca bir dağa çıxardı. Və onların önündə surəti dəyişdi: üzü günəş kimi parladı, paltarları isə işıq kimi ağ oldu. Matta 17:1, 2.

Bir-və-üç, yaxud üç-və-bir; bu, eyni rəmzdir, çünki onların hamısı axır günlərə aid müəyyən peyğəmbərlik ünsürünü təmsil edir və axır günlər hökm günləridir. Hökm günləri 1798-ci ildə, 22 oktyabr 1844-də təhqiqat hökmünün başlayacağına dair elanla başlandı. Hökm günləri isə tezliklə gələcək bazar qanunu zamanı insanın möhlət müddəti bağlanmağa başlayana qədər davam edir; bu vaxt Allahın icraedici hökmləri başlayır və möhlət müddəti tamamilə bağlanıb son yeddi bəla baş verənədək getdikcə şiddətlənir. Navuxodonosorun sobası ilə bağlı olaraq, sonradan Məsih tərəfindən qoşulan üç sadıq şəxs bayrağı təmsil edir. Qızıl heykəlin təqdisi zamanı Navuxodonosorun imperiyasını təşkil edən bütün millətlər orada iştirak edirdi.

O, uzaqdan millətlər üçün bir bayraq qaldıracaq və yerin qurtaracağından onlara fit çalacaq; və budur, onlar cəld və sürətlə gələcəklər. Yeşaya 5:26.

Daniyelin əsarətdə keçirdiyi yetmiş il tanınmalı olan digər mühüm bir rəmzdir və bu, ilham olunmuş Kəlamda təkrar-təkrar görünür. Yehoyaqimdən Kura qədər olan dövr Daniyelin əsarətdə keçirdiyi həqiqi yetmiş ili təmsil edir. İkinci Salnamələrdə yetmiş il torpağın dincələcəyi və öz şənbələrindən zövq alacağı dövrü təmsil edir. Yeşaya 23-də yetmiş il 1798-ci ildən Bazar qanununa qədər Amerika Birləşmiş Ştatlarının tarixini təmsil edir və bununla yanaşı, respublikaçılıq buynuzunun və həqiqi protestantlıq buynuzunun paralel tarixlərini də təmsil edir. Sister White yetmiş ili papal Qaranlıq Əsrlərin min iki yüz altmış ili ilə uyğunlaşdırır.

“Bu gün Allahın kilsəsi itmiş bəşəriyyətin xilasına dair ilahi planı tamamlanmaya doğru irəli aparmaqda azaddır. Bir çox əsrlər boyu Allahın xalqı öz azadlıqlarının məhdudlaşdırılmasına məruz qaldı. Müjdəni öz saflığı içində təbliğ etmək qadağan edilmişdi və insanların buyruqlarına itaətsizlik etməyə cəsarət göstərənlərin üzərinə ən ağır cəzalar tətbiq olunurdu. Bunun nəticəsində, Rəbbin böyük əxlaqi üzüm bağı demək olar ki, tamamilə becərilməmiş qaldı. Xalq Allahın Kəlamının nurundan məhrum edildi. Azgınlığın və xurafatın qaranlığı həqiqi din haqqında biliyi silib yox etmək təhlükəsi yaradırdı. Yer üzündə Allahın kilsəsi, sürgün dövründə Babildə əsir saxlanılan İsrail övladları necə həqiqətən əsarətdə idilərsə, bu amansız təqibin uzun dövrü ərzində eləcə də həqiqətən əsarətdə idi.” Prophets and Kings, 714.

Bir rəmz olaraq yetmiş ilin həm də Qaranlıq Çağların min iki yüz altmış ilini təmsil etdiyi anlaşıldıqda, Qaranlıq Çağları rəmzi şəkildə təmsil edən “üç il yarım”, yaxud “qırx iki ay”, yaxud “bir zaman, zamanlar və zamanın yarısı” ifadələrinin təsviri, rəmzi yetmiş ilin mənasını və tətbiqini genişləndirir.

Daniel kitabında yetmiş il, birinci xəbərin gücləndirilməsindən hökmə qədər olan dövr kimi müəyyən edilir. Bu dövr hər bir müqəddəs islahat hərəkətində mövcuddur və bununla da yetmiş il zaman ünsürünü vurğulamayan, lakin həmin dövrün məqsədinə toxunan digər həqiqət xətlərini təmsil edir. Məsələn, yetmiş illik dövr Malaki tərəfindən əhdin Elçisinin Levi oğullarını

təmizlədiyi dövr kimi təqdim olunur. Sister White Malakinin Levililərin təmizlənməsi təsvirini Məsihin məbədi iki dəfə təmizləməsi ilə əlaqələndirmişdir. Həmin eyni dövr yüz qırx dörd min nəfərin möhürlənmə vaxtının dövrüdür. O, həmçinin axırıncı yağışın tədricən töküldüyü dövrüdür. Eyni dövr həm də heyvanın surətinin sınaq vaxtıdır ki, bu da heyvanın nişanına aparır. Bu dövr həmçinin bazar gününə dair qanuna aparan və eyni zamanda “Şənbə günü” olan peyğəmbərlik “hazırlıq günü”dür. Bu dövr “yeddi vaxt”ın hər ikisi ünsürü olan səpələnmə vaxtlarını və toplanma vaxtlarını da özündə ehtiva edir.

Daniel kitabında Yehoyaqim birinci xəbərin qüvvətləndirilməsinin rəmzidir. Ondan sonra gələn iki padşahla əlaqədə, o, sadəcə mühakiməyə aparan və mühakimədə başa çatan üç mələkdən birincisidir. Kir təkcə bazar günü qanununun deyil, həm də qurtuluşun bir “əlaməti”nin rəmzidir. Daniel üç və bir birləşməsinin bir ünsürüdür və eyni zamanda Allah xalqının dördtərəfli ümumdünya təmsilçiliyinin bir hissəsidir. Daniel həmçinin İlyas xəbərçisinin rəmzidir və Vəhy kitabında Yəhyanı da təmsil edir. O, həm də Allahın möhürünü qəbul edənlərin rəmzidir. “Daniel” adı “Allahın hakimi” və ya “mühakimənin Allahı” mənasını verir; buna görə də o, mühakimənin, eləcə də Laodikiyanın rəmzidir, çünki Laodikiya “mühakimə olunmuş xalq” və ya “mühakimə altında olan xalq” deməkdir. Laodikiyanın mühakiməsi son nəticədə Daniel kitabında möhürü açılan biliyi rədd etmələri üzərində əsaslanır.

Navuxodonosor həm Birləşmiş Ştatların Respublikaçı, həm də həqiqi protestant buyuzunun rəmzidir; o, həmçinin başlanğıcından sonuna qədər Birləşmiş Ştatların da rəmzidir. Daniel kitabının dördüncü və beşinci fəsilərinə gəldikdə görəyik ki, Navuxodonosor 1798-ci ildə “axır zaman”ı təmsil edir, Belşassar isə bazar günü qanununu təmsil edir. Navuxodonosor “yeddi vaxt” cəzasının sonunda iman gətirmiş, quzuya bənzər bir hökmdara çevrildi, lakin onun oğlu məhvindən az əvvəl əjdaha kimi danışmaqla sonuclanır.

“Babilin son hökmdarına, onun ilk hökmdarına təmsalən olduğu kimi, ilahi Gözətçinin hökmü gəlmişdi: “Ey padşah, ... sənə deyilir: Padşahlıq səndən alındı.” Daniel 4:31.” Prophets and Kings, 533.

Danielin birinci fəslə 11 avqust 1840-cı ildən 22 oktyabr 1844-cü ilədək Millerçi hərəkətinin tarixini təmsil edir. O, həmçinin 11 sentyabr 2001-ci ildən bazar qanununadək olan dövrü təmsil edir. O, həmçinin ABŞ-ın 1798-ci ildən bazar qanununadək olan tarixinin ikinci peyğəmbərlik rəmzinə də təmsil edən üç mələyin xəbərlərindən birincisini təmsil edir.

Bəlkə də Daniel kitabının birinci fəslinin ən mühüm təmsili ondan ibarətdir ki, bu, Daniel kitabı ilə Vəhy kitabının birlikdə təşkil etdiyi peyğəmbərlik kitabında xatırlanan ilk məsələdir. Bu, peyğəmbərlik tələbəsinin mənimsəməli olduğu üç peyğəmbərlik sınağının birincisidir. Sonrakı sınaqlardan keçmək üçün “yeyilməli” olan budur.

“Erkən Yazılar”da, bu məqalələrdə artıq bir neçə dəfə istinad edildiyi kimi, Bacı Uayt bir abzasda Məsihin tarixindəki üçmərhələli sınaq prosesini müəyyən edir, sonra isə növbəti abzasda Millerçi tarixin üçmərhələli sınaq prosesini müəyyən edir. O göstərir ki, Məsihin dövründə Yəhyanın xəbərini rədd edənlər İsanın təlimlərindən fayda görə bilməzdilər. Növbəti abzas görmək istəyən kəsə aydın edir ki, Millerçilər üçün ilk sınaq Uilyam Miller idi; Bacı Uayt onun həm Vəftizçi

Yəhya, həm də İlyas tərəfindən təmsil olunduğunu müəyyən edir. Birinci sınağın bu iki şahidi müəyyən edir ki, Daniel kitabının birinci fəslə İlyas xəbəridir. Əgər birinci fəsil rədd edilərsə, ikinci və üçüncü fəsillərdən heç bir fayda ola bilməz.

İsa və ikinci mələk öz müvafiq tarixlərində Vəftizçi Yəhyanın və birinci mələyin ardınca gəldilər. İsadan sonra çarmıxın mühakiməsi baş verdi və üçüncü mələk təhqiqat mühakiməsi başlayanda gəldi. Şagirdlərin çarmıx zamanı yaşadığı məyusluq 22 oktyabr 1844-cü ilin böyük məyusluğunu simvolizə edir. Daniel kitabının birinci fəslə, Vəftizçi Yəhya və Uilyam Miller ilə təmsil olunduğu kimi, İlyasdır, lakin onu ikinci və üçüncü fəsillərdən ayırmaq olmaz. Bu fəsillər birlikdə əbədi Müjdədir; bu Müjdə həmişə iki sinif ibadət edənləri meydana çıxaran və sonra onları bir-birindən ayıran üçmərhələli peyğəmbərlik sınaq xəbəridir. Buna görə də, əgər bu üç fəsil bir-birindən ayrılıbsaydı, bu başqa bir müjdə olardı.

Lakin biz və ya göydən gələn bir mələk sizə bizdən aldığınız Müjdədən başqa bir Müjdə vəz etsə, qoy lənətə gəlsin. Əvvəl dediyimiz kimi, indi yenə deyirəm: əgər kimsə sizə qəbul etdiyiniz Müjdədən başqa bir Müjdə vəz edərsə, qoy lənətə gəlsin. Qalatiyalılara 1:8, 9.

Danielin birinci fəslə əhdin elçisinin qəflətən Öz məbədinə gəlməsi üçün yolu hazırlayır və eyni zamanda səhrada fəryad edən səsi təmsil edir. Səhra, müqəddəs yerin və qoşunun ayaq altına salındığı bir səpələnmə dövrü kimi təqdim olunur. Danielin birinci fəslində Daniel səhradadır, səpələnmiş və əsarət altındadır. Birinci fəslin xəbəri ikinci fəslin xəbərinə yol hazırlayır; orada Məsih Levililərin oğullarını paklayır və onlarla əhdə girir. Levililərin oğulları Allahın seçilmiş xalqının rəmzi kimi müəyyən edilir, çünki Harunun qızıl surəti böhranında onlar Musaya sədaqətlə sadiq qaldılar; Danielin üçüncü fəslə də qızıl surət böhranıdır.

Şadrak, Meşak və Avedneqo qızıl bütələ bağlı “vəhşi heyvanın surəti” sınağından əvvəlcədən paklanmış Levililər kimidirlər. Mərasimdə Navuxodonosor orkestri təmin edir, Surun fahişəsi nəğmələri oxuyur, mürtəd ruhani İsrail isə qızıl bütün qarşısında baş əyir və sonra musiqinin sədaları altında onun ətrafında çılpaq halda rəqs edir.

Daniel və Vəhy kitabları eyni kitabdır və Alfa və Omega olan Məsih indi İsa Məsihin Vəhyini təmsil edən kitabın möhürlərini açır. Onun həmin kitaba yerləşdirdiyi ilk həqiqət üç mələyin xəbərləridir. Daniel kitabının ilk üç fəslə üç mələyin xəbərləridir. Vəhy kitabının on dördüncü fəslində bu üç mələyin xəbərləri ilə bağlı olan həqiqətlər, onların ilk dəfə Daniel kitabının ilk üç fəslində xatırlandığı qəbul edildikdə kamilliyə çatdırılır. Vəhy kitabının on dördüncü fəslində onlar əbədi müjdə kimi tanınırlar və göylərdə uçurlar; bununla da son günlərdə bütün dünyaya təqdim olunan xəbəri müəyyən edirlər. Daniel kitabının ilk üç fəslində isə bu xəbəri dünyaya daşıyan kişi və qadınların təcrübəsi təsvir olunur. Vəhy kitabının on dördüncü fəslə həqiqətin xarici xəttidir və rəmzlərlə üç mələyin xəbərini təmsil edir. Əbədi müjdə və üç mələyin hər birinin xəbəri, Daniel kitabının ilk üç fəslində təmsil olunan həqiqətin daxili xətti vasitəsilə kamilliyə çatdırılır.

İlk üç fəsil bir çox ecazkar həqiqətləri təmsil edir və həmin həqiqətlərdən biri budur ki, bu üç xəbər qida sınağından ibarət olan, ardınca görmə sınağı gələn və onun ardınca da lakmus sınağı gələn üçmərhələli bir sınaq prosesidir. Şübhəsiz, bu üç sınağı adlandırmağın başqa yolları da vardır, lakin həmin adlar birinci fəsildə asanlıqla görünür və onlar yenidən birinci fəsildən üçüncü fəsle

qədər də görünə bilər. Bu üç fəsil birlikdə bir simvol kimi qəbul edilməlidir.

“Birinci və ikinci xəbərlər 1843 və 1844-cü illərdə verildi, və biz indi üçüncü xəbərin elanının altındaydıq; lakin bu üç xəbərin hamısı hələ də elan edilməlidir. Onların həqiqəti axtaranlara təkrar olunması indi də əvvəlki hər zaman olduğu qədər zəruridir. Biz qələm və səsle bu elanı yaymalı, onların ardıcılığını və bizi üçüncü mələyin xəbərinə gətirən peyğəmbərliklərin tətbiqini göstərməliyik. Birinci və ikinci olmadan üçüncü ola bilməz. Bu xəbərləri biz dünyaya nəşrlərdə, nitqlərdə verməli, peyğəmbərlik tarixinin xətti boyunca olmuş olan şeyləri və olacaq şeyləri göstərməliyik.” Selected Messages, book 2, 104, 105.

İkinci və üçüncü fəsillərin faktiki tarixi arasında yalnız bir gün, yaxud bir həftə, yaxud iyirmi il keçmiş olmasının əhəmiyyəti yoxdur; onlar rəmzi olaraq üç sınağın ardıcıl şəkildə yoxlanılmasını təsvir edirlər. Navuxodonosor heyratə gəlmiş və məəttəl qalmışdı ki, Allah, peyğəmbər Daniel vasitəsilə, onun yuxusunu bilə və həmin yuxunun elə möhkəm bir təfsirini verə bilər ki, bu, yalnız həqiqət kimi başa düşülə bilərdi. Lakin üçüncü fəsildə Navuxodonosor ikinci fəslin ikinci sınağında uğursuz oldu; çünki o, gizli yuxunun ilahi mənasını aşkara çıxaran Allahın qüdrətinin möhtəşəm təzahüründən üstün olaraq, öz təkəbbürlü insani istəyini önə çəkməyə qərar verdi.

Üçüncü fəsildə qızıl heykəli ucaltmaqla o, üçüncü — lakmus sınağından keçə bilmədi. Şadrak, Meşak və Abed-Nego isə lakmus sınağından keçdilər. Navuxodonosor vəhşi heyvanın nişanəsini qəbul etdi, o üç layiqli şəxs isə Allahın möhürünü aldılar. Daniel kitabının ilk üç fəslə Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələyin kontekstində başa düşülməlidir. Bu üç fəsil nə qədər sadə görünsə də — çünki onlar o qədər aydındır ki, adətən məsihçi uşaqlar üçün hekayələr kimi istifadə olunur — əslində, bəlkə də, Allahın Kəlamındakı ən dərin üç fəslə təmsil edirlər.

Növbəti məqalədə Danielin üçüncü fəslini davam etdirəcəyik.

“Bütperəst padşah Navuxodonosorun tutduğu yolda görünən boş şöhrətpərəstlik və zülm bizim günümüzdə də təzahür edir və etməyə davam edəcəkdir. Tarix özünü təkrar edəcək. Bu əsrdə sınaq Şənbəyə riayət olunması məsələsi üzərində olacaq. Səməvi kainat insanların Yehovanın qanununu ayaqlar altına atdıqlarını, Allahın xatirəsini, Onunla əmrlərinə əməl edən xalqı arasında olan əlaməti dəyərsiz bir şeyə, nifrətlə baxılmalı bir şeyə çevirdiklərini görür, halbuki rəqib bir şənbə Dura düzündəki böyük qızıl heykəl kimi ucaldılır. Özlərini məsihi adlandıran insanlar dünyanı özlərinin düzəltdiyi olduqları bu saxta şənbəyə riayət etməyə çağıracaqlar. İmtina edənlərin hamısı zülmedici qanunların altına qoyulacaq. Bu, qanunsuzluğun sirridir, şeytani vasitələrin hazırladığı bir qurğudur və günah adamı vasitəsilə həyata keçirilir.” The Youth’s Instructor, 12 iyul 1904.